

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Banku S.A. w W.
przeciwko D.T.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej D.T.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi I Wydział Cywilny
z 28 maja 2024 r., I AGa 32/24,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża skarżącej D.T. kosztami postępowania kasacyjnego.**

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 maja 2024 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie z powództwa Banku S.A. w W. (poprzednio Bank S.A. w W.) przeciwko D.T. (poprzednio S.) o zapłatę, na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 20 października 2020 r., X GC 95/20, zmienił zaskarżony w wyrok w ten sposób, że: zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 161 638,35 zł (pkt I.1), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt I.2), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 6713,14 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt I.3); oddalił apelację w pozostałej części (pkt II); zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 15 004 zł tytułem zwrotu kosztów za postępowanie apelacyjne i kasacyjne wraz z odsetkami

ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty (pkt III).

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu II instancji, zaskarżając ten wyrok w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wydanie orzeczenia co do istoty sprawy.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że wniesiona przez nią skarga ma być oczywiście uzasadniona oraz, że w sprawie mają występować istotne zagadnienia prawne, które pozwana sformułowała w formie następujących pytań:

- 1) czy w przypadku niedostarczenia prawidłowego wezwania bez winy pozwanej, zgodnie z art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz.U. 2024 poz. 1646; dalej: „pr. bank”) możliwe jest wypowiedzenie umowy kredytu?;
- 2) „czy w przypadku dostarczenia przesyłek pod zły adres pozwana mogła zapoznać się z ich treścią”?;
- 3) „czy narzucenie pakietu i składki pakietu płynnościowego w wysokości 103% kwoty finansowania przez Bank, który był jednocześnie udziałowcem I., nie stanowiło nadużycia w przypadku gdy stanowiło to dochód Banku a przede wszystkim czy takowe działanie jest zgodne z zasadami współżycia społecznego”?;
- 4) „czy stawki i pakiet płynnościowy zawarty z podmiotem zewnętrznym I., którego udziałowcem jest w 100% Idea Bank nie jest czynnością fraudem legis mającą na celu ominięcie ustawy o odsetkach maksymalnych”?

Powód złożył odpowiedź na skargę kasacyjną pozwanej, wnosząc o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez pozwaną nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (gravamen). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Skarga kasacyjna wniesiona przez pozwaną nie zawiera takiego profesjonalnego wywodu prawnego. Przede wszystkim należy wskazać, że pomimo

powołania się na dwie przyczyny kasacyjne, pozwana nie wyodrębniła w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania części odnoszącej się do oczywistej zasadności skargi oraz części odnoszącej się do sformułowanych przez pozwaną zagadnień prawnych. W konsekwencji doszło niejako do przerzucenia na Sąd Najwyższy konieczności odnalezienia w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumentacji mającej uzasadniać występowanie przyczyn kasacyjnych, na które powołała się skarżąca.

Ponadto, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzebą wykładni przepisów jest co do zasady wykluczone. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Nie jest bowiem możliwa sytuacja, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie SN z 25 maja 2023 r., I CSK 700/23). Co jest sporne nie może być przecież oczywiste (postanowienie SN z 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13). Skarżąca nie przedstawiła tymczasem żadnych argumentów na rzecz stanowiska, że w niniejszej sprawie zasadne jest jednoczesne powołanie się na oczywistą zasadność skargi oraz na występowanie istotnych zagadnień prawnych.

Odnosząc się do argumentacji przedstawionej przez skarżącą, Sąd Najwyższy wskazuje, że nie uzasadniała ona przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżąca zdaje się upatrywać oczywistej zasadności skargi w naruszeniu przez Sąd II instancji art. 75 w zw. z art. 75c pr. bank. poprzez błędne, w ocenie pozwanej, przyjęcie, że powodowy bank skutecznie wypowiedział skarżącej umowę kredytu. Pozwana stoi bowiem na stanowisku, że wezwanie do zapłaty skierowane przez bank do skarżącej, które poprzedzało złożenie przez bank oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, zostało wysłane na nieprawidłowy adres.

W tym zakresie pozwana kwestionuje w istocie ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd II instancji, co jest niedopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wynikający z tego przepisu zakaz oparcia skargi kasacyjnej na tego rodzaju zarzutach oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienie SN z 23 lutego 2024 r., I CSK 5688/22). Niezależnie od powyższego Sąd II instancji ustalił, że wezwanie do zapłaty zostało wysłane na adres pozwanej wskazany w umowie kredytu jako adres dla korespondencji a powodowy bank przedstawił poświadczoną za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika procesowego banku kopię potwierdzenia nadania przesyłki zawierającej wezwanie do zapłaty, które to potwierdzenie ma walor dokumentu urzędowego potwierdzającego fakt wysłania do pozwanej przesyłki pocztowej przez bank. Dokument ten stwarza jednocześnie domniemanie, że adresat mógł się z zawartością przesyłki zapoznać, a w konsekwencji - z uwagi na urzędowy walor dokumentu w postaci potwierdzenia nadania przesyłki rejestrowanej – ciężar wzruszenia tego domniemania spoczywa na osobie, o której mowa w art. 252 k.p.c., a więc w niniejszej sprawie na pozwanej.

Tymczasem, jak wskazał Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w sprzeciwie wniesionym od nakazu zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwana nie podnosiła zarzutów dotyczących nieskuteczności doręczeń zarówno wezwania do zapłaty jak i pisma zawierającego oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy kredytu. Również po złożeniu przez powoda, na wezwanie sądu, kompletu załączników pozwana jedynie ogólnie zarzucała, że powód nie wykazał, aby oba te pisma zostały jej doręczone. W toku postępowania przed sądami powszechnymi podnosiła jedynie, że nie zostały jej faktycznie doręczone pisma z 2 marca i 30 kwietnia 2018 r., natomiast nie twierdziła nawet, że nie miała w skrzynce pocztowej zawiadomień o pozostawieniu

przesyłek w placówce pocztowej, ani też nie wskazywała na konkretne wadliwości dokumentów pocztowych.

Odnosząc się do sformułowanych przez pozwaną zagadnień prawnych, nie zostały one sformułowane w sposób wynikający z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Zagadnienie prawne powinno być przede wszystkim w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienie SN z 20 maja 2021 r., II CSK 132/21). Tymczasem poprzez sformułowanie przywołanych powyżej zagadnień pozwana dąży do zaangażowania Sądu Najwyższego w kolejną weryfikację prawidłowości dokonanych przez Sąd II ocen prawnych, co jest niedopuszczalne (postanowienie SN z 4 marca 2024 r., I CSK 6760/22). Żadne z pytań przedstawionych przez pozwaną nie ma charakteru ogólnego, lecz zmierza do tego, aby Sąd Najwyższy ocenił, czy poszczególne kwestie prawne wskazane przez skarżącą zostały prawidłowo rozstrzygnięte przez Sąd *ad quem*.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Z uwagi na sytuację materialną pozwanej, która uzasadniała zwolnienie skarżącej w całości z opłaty od skargi, Sąd Najwyższy postanowił nie obciążać pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102, art. 108 § 1, art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł.]

